

58 יין נסך מותר בכל ענין. תמחה הגמרא: וכי שכרו מותר אף על גב
59 דלא אמר ליה הגוי להעביר את החבית לעיתותי ערב, בסוף היום
60 לאחר גמר העבודה, אלא אף אם אמר לו זאת באמצע היום, וכי
61 אפשר לומר כן, ורמינהו - וקשה ממה ששינונו בברייתא, השוכר את
62 הפועל, ולעיתותי ערב אמר לו העביר חבית של יין נסך ממקום
63 למקום, שכרו מותר, ויש לדייק, מעמא דאמר ליה - בעל הבית
64 לפועל להעביר את החבית לעיתותי ערב, אין - אכן השכר מותר,
65 משום שהגוי התחייב לשלם לו כל שכרו קודם שהעביר את החבית,
66 ונמצא שהשכר אינו על העברת החבית אלא על הולאה האחרת,
67 אולם אם ביקש ממנו להעביר לו את החבית כולו ויזא - במשך כל
68 היום קודם גמר העבודה, לא הותר השכר, לפי שהשכר שמקבל
69 הפועל בסוף היום הוא גם על העברת החבית, והרי זה שכר יין נסך,
70 ואילו במשנתנו משמע שגם באופן זה מותר. מתרצת הגמרא: אמר
71 אבני, כי תנן נמי מתניתין שהשכר מותר, דאמר לעיתותי ערב הנין.
72 תירוץ נוסף: רבא אמר, לא קשיא, הא - הברייתא שאמרה שאם
73 במשך היום אמר לו העביר לי חבית של יין נסך שכרו אסור, מדובר
74 דאמר ליה הגוי העביר לי מאה חביות במאה פרוטות, שכל עוד
75 שאינו מעביר את כל החביות לא יתן לו הגוי כלום, נמצא שקבלת
76 השכר עבור כל החביות ששרה לעבודה בחבית של יין נסך, ולכן כל
77 השכר אסור. ורק אם אמר לו להעביר יין נסך לעתותי ערב, השכר
78 מותר משום שבאופן זה כבר התחייב הגוי לשלם שכרו קודם העברת
79 היין נסך. אולם הא - המשנה שמשמע ממנה שאף אם אמר לו העביר
80 לי חבית של יין נסך באמצע היום, שכרו מותר, מדובר דאמר ליה
81 העביר לי כך וכך חביות ושכר כל חבית וחבית בפרוטתה. באופן זה
82 אין התשלום על כל החביות ביחד, אלא על כל אחת באופן נפרד,
83 ולכן אין שכר שאר החביות נאסר מחמת שכר חבית היין נסך. ועל
84 הפועל ליטול מהגוי פרוטה על כל חבית של היתר, ועל החבית של
85 היין נסך לא יטול שכר. ואם כבר קיבל את הפרוטות עבור כל
86 החביות שהעביר, כולל חבית היין נסך, יקח את הפרוטה שקיבל עבור
87 היין נסך, ויורקנה לנהר.
88 הגמרא מביאה שאף בברייתא נאמר כן: והתניא - וכך שינונו
89 בברייתא, השוכר את הפועל, ואמר לו העביר לי מאה חביות
90 במאה פרוטות, ונמצאת חבית של יין נסך פניתי, שכרו אסור,
91 ואם אמר לו חבית חבית בפרוטתה, ונמצאת חבית של יין נסך
92 פניתי, שכרו מותר.
93 שינונו במשנה: גוי השוכר את החמור מישראל להביא עליו יין נסך,
94 שכרו אסור בהנאה. מקשה הגמרא: הא תו למה לי - למה הוצרכה
95 המשנה לשנות פעם נוספת ששכר יין נסך אסור בהנאה, הוינו רישא
96 - הלא כבר לדמנו דין זה ברישא, שהשוכר את הפועל לעבוד עמו
97 ביין נסך שכרו אסור. מתרצת הגמרא: סיפא אצטרביא ליה - התנא
98 הוצרך לשנות זאת, מחמת הדין השנוי בסוף המשנה, שאם הגוי
99 שכרה - את בהמה לישב עליה, אף על פי שהניח עובד בוכבים
100 לגינו - בעין כד של עין עם יין נסך עליה, שכרו מותר, שמאחר ואין
101 הדרך להניח את הכד על החמור, השכר שמשלם הגוי הוא על
102 הרכיבה על הבהמה ולא על נשיאת הכד.
103 תמחה הגמרא: למימרא - האם בא הדבר לומר דלגין לאו דינא הוא
104 לאותו גוי - שאין לו זכות מצד הדין להניח את הכד על הבהמה, לפי
105 שאין הדרך להניחו עליה, ורמינהו - וקשה מברייתא שאמרה,
106 השוכר את החמור מחבירו, השוכר מניח עליה פסותו - בגדו
107 ולגניתו - וכדו ומוזנותו של אותו הדרה, אף שהדרך עשויה
108 להמשך כמה ימים, מכאן ואילך - אבל אם ירצה להניח על החמור
109 יותר משיעור זה, חסר - מוביל החמור מעצב עליו שלא יניח. וכן
110 החמר מניח עליה שעורים ותבן למוזנת בהמות ומוזנותיו של
111 אותו היום בלבד, מכאן ואילך - אם החמר רוצה להניח עליה
112 שיעור גדול מזה, השוכר מעצב עליו. מוכח שדרך השוכר להניח
113 את הכד על החמור, והשכר גם על כך, ואם כן יש לאסור את שכרו.
114 מתרצת הגמרא: אמר אבני, נהי דלגין דינא הוא לאותו גוי - אמנם

1 לאבירינא - גוי ששמו כן, והיה זה גיוס אידם - יום חג של הגויים
2 לעבודה זרה, אמר רב יהודה, מה ששלחתי לו ואיני חושש שילך
3 ויודה לעבודה זרה על התשורה, משום שידענא ביה דלא פלח -
4 שאני יודע בו שאינו עובד לעבודת בוכבים. אמר ליה רב יוסף לרב
5 יהודה, והתניא בברייתא, איהו גר תושב כל שקיבל עליו בפני
6 שלשה חברים שלא לעבוד עבודת בוכבים, משמע שאם לא קיבל
7 על עצמו אינו נחשב שאינו עובד עבודה זרה. השיב לו רב יהודה, פי
8 תניא תהיא - ברייתא זו עוסקת בגר תושב לענין המצוה להחיותו,
9 ולא לענין תניית תשורה ביום אידו.
10 מקשה הגמרא: והאמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, גר תושב
11 שעברו עליו שנים עשר חדש משעה שקיבל עליו שלא לעבוד
12 עבודה זרה, ולא מל, הרי הוא כמין שעבדו בוכבים, כלומר
13 ככופר שבאומות, שמוכח שהוא אדוק בעבודה זרה, ואיך הותר לרב
14 יהודה לשלוח דורון לאבירינא שלא מל עצמו אחר שכבר עברו י"ב
15 חודש. מתרצת הגמרא: הָתָם -שם) מדובר בגוון שקיבל עליו למול
16 ולא מל, ולכן דינו כגוי, אבל גוי שפרש מעבודה זרה ולא קיבל על
17 עצמו למול, אין להוכיח ממה שלא מל שהוא אדוק בעבודה זרה,
18 ומותר לשלוח לו דורון.
19 מעשה נוסף בענין זה: רבא אמר ליה קורבנא - הביא תשורה לבר
20 שישף - גוי ששמו כן, ביום אידם. אמר רבא, מותר הדבר כיון
21 שידענא ביה דלא פלח לעבודת בוכבים. אול אשכחיה דיתבי עד
22 צואתיה בוויריא - הלך רבא ומצאו יושב עד צוארו במרחץ של מי
23 וורדים, וקריין - ועומדות זונות ערומות קמיה - לפניו לשרתו. אמר
24 ליה בר ששך, אית לבו פי האי גוונא לעלמא דאתי - האם יהיה
25 לכם תענוג כזה בעולם הבא. אמר ליה רבא, דידן עדיפא מפי מהאי
26 - התענוג שלנו בעולם הבא עדיף יותר מתענוג זה. אמר ליה בר
27 ששך, מפי מהאי מי תהו - האם קיים תענוג גדול מזה. אמר ליה
28 רבא, אתון איפא עליכו אימתא דמלכותא - אתם, יש עליכם
29 אימת מלכות, אנן לא תיהו עלן אימתא דמלכותא - אבל עלינו
30 בעולם הבא לא תהיה אימת מלכות. אמר ליה בר ששך, אנא מיהא
31 מאי אימתא דמלכותא איפא עלי - אני, על כל פנים, איזו אימת
32 מלכות יש עלי. עד דיתבי - עד שישבו, אתא ההוא פריסתקא
33 דמלכא - בא שליח המלך, אמר ליה לבר ששך, קום דקבעי ד
34 מלכא - עמוד, לפי שהמלך מבקש אותך. כי נפיק ואיל - כאשר בר
35 ששך יצא ללכת למלך, אמר ליה לרבא, עינא דבעי למחיו לבו
36 בישותא תיפקע - העין שרוצה לראות ברעתכם, ודאי תתקער,
37 שהרי הקדוש ברוך הוא, ממלא את רצונכם, שאף שיחתכם מתבררת
38 ככנונה. אמר ליה רבא, אמון כן יזי רצון. פקע עיניה - נעקרה עינו
39 דבר שישף, שהתקיימה בו קללתו של רבא, לפי שהיה רוצה לראות
40 ברעתם של ישראל.
41 הגמרא מביאה מה יכל רבא לענות עוד: אמר רב שפי, איבעי ליה
42 למימרא ליה מהאי קריא - היה לו לרבא לענות לו מהפסוק (תהלים
43 מה ע) 'בנות מלכים ביקרותיך נצבה שגל לימינך בכתם אופיר' -
44 השפחות שישרתו אותך תהיינה בנות מלכים, ויהיה זה לך לכבוד,
45 והמלכה תתייצב לימינך מקושטת בתכשיטי זהב הבא מאופיר.
46 ומכאן היה רבא יכול להוכיח שמעלת ישראל לעתיד לבוא גדולה
47 ממעלתו של בר ששך, שאת ישראל ישמשו בנות מלכים בדרך כבוד,
48 ואילו את בר ששך שימשו נשים שפלות בדרך בזיון.
49 אמר רב נחמן בר יצחק, איבעי ליה למימרא ליה מהקא (ישעיה סד
50 א) עין לא ראתה אלהים וולתף יעשה למחפה לו' - מלבד עינו של
51 הקדוש ברוך הוא, לא ראתה עין כבוד וגדולה כמו הכבוד שיעשה
52 הקדוש ברוך הוא לזה שמחכה לו ומאמין בו, כלומר שאין כבוד
53 וגדולה כמותה.
54 הגמרא שבה לבאר את הדין השני במשנה לעיל (סא): שכרו הגוי את
55 הפועל הישראלי לעשות עמו מלאכה אחרת, שלא ביין נסך, אף על
56 פי שאמר לו העביר לי חבית של יין נסך ממקום למקום, שכרו מותר.
57 מלשון המשנה משמע ששכרו של הפועל שהעביר את החבית של

1 הוא רשאי להניח את הכד על הבהמה, מִיָּהָא – מכל מקום, אִי לֹא
 2 מוֹתִיב לִיה – אם לא יניחנו, מִי אֲמַרְיִנָן לִיה נְפִי לִיה אֲנָרָא דְלִגְיָנְתוּ
 3 – וכי נאמר לו לנכות מדמי השכירות את שכר הובלת הכד. וכיון
 4 שכן, גם כשהוא מניחו על הבהמה, לא נחשב השכר עבור הובלת
 5 הכד.
 6 הגמרא חוזרת לבאר את הברייתא בה נתבאר זכויותיהם של השוכר
 7 ושל החמר בהנחת דברים על החמור. שואלת הגמרא: הִיכִי דְמִי –
 8 במה מדובר, אִי דְשָׁכִיחַ לְמִזְבֵּן – אם במהלך הדרך מצוי מזון לקנותו
 9 בכל שעה, חָפֵר נְפִי לְעַבְבַּ עַל הַשׁוֹכֵר מִלְקַחַת מִזוֹן לְכָל הַדֶּרֶךְ, וְאִי
 10 דְלֹא שָׁכִיחַ לְמִזְבֵּן – ואם אין מצוי לקנות, שׁוֹכֵר נְפִי לֹא לְעַבְבַּ עַל

1 החמר לקחת מזון לכל הדרך.
 2 משיבה הגמרא: אָפֵר רַב סָפָא, לֹא צְרִיכָא אֵלָא בְּאוּפֵן דְשָׁכִיחַ
 3 לְמִיטְרַח וְלְמִזְבֵּן מְאֹנָא לְאֹנָא – שמצוי מזון שאפשר לטרוח
 4 ולקנותו בכל מלון ומלון שחונים הם בו לאחר הליכת יום אחד.
 5 ולפיכך, חָפֵר דְרַפִּיָּה לְמִיטְרַח וְלְמִזְבֵּן – החמר שדרכו לטרוח ולקנות
 6 לעצמו מזון, על כן אינו רשאי לו לקחת יותר ממזון של יום אחד,
 7 אבל שׁוֹכֵר לָאוּ דְרַפִּיָּה לְמִיטְרַח וְלְמִזְבֵּן – אין דרכו לטרוח ולקנות
 8 מזון, ולכן התירו לו לקחת מזון של כל הדרך.
 9 עוד בענין שכר עבודה ביין נסך: אָבוּהָ דְרַב אֲחָא בְרִיה דְרַב אִיקָא
 10 – אביו של רב אחא שהיה בנו של רב איקא, כלומר רב איקא,

55 טעם האיסור המורגש בו ומשביחו, וכל שאין בהנאתו כנותן טעם
56 – שאינו נהנה מטעם האיסור, מותר לאכול את ההיתר עם האיסור
57 המעורב בו, שלא אסרה תורה לאכול טעם פגום של איסור. המשנה
58 מביאה דוגמא לדבר הפוגם, כגון חומץ של יין נסך שנשפל על גבי
59 גריסין של היתר, שטעמו של החומץ פוגם את טעם הגריסים, ואינו
60 אוסרם.

גמרא

61 הגמרא מבררת מדוע הובא במשנתנו המעשה בביתוס בן זונין. מקשה
62 הגמרא: מעשה לסתור – וכי הדרך להביא מעשה הסותר את הדין
63 שנאמר קודם לכן, ומאחר ושנינו שייך נסך הנותן טעם בפירות אוסרם,
64 איך מביאה המשנה מעשה שהתירו גרוגרות שנפל עליהן יין נסך.
65 מתרצת הגמרא: חסורי מיחסףא – יש ללמוד את המשנה כאילו היא
66 חסירה, והכי קתני – וכך יש לשנות בה, אם היין נותן טעם לפגם
67 הוא, המאכל מותר. ומביאה המשנה ראייה לדין זה, ומעשה נמי
68 בפירותם בן זונין שהיה מביא גרוגרות כספינה ונשתברה חבית של
69 יין נסך, ונפל על גביהו, ובא מעשה לפני חכמים והתירו, מפני
70 שייך הנסך פוגם את טעם הגרוגרות.

71 הגמרא מביאה מעשה נוסף בתערובת של יין נסך בדבר המותר:
72 והוא כרי דחיפי – ערימה של חיטים הנפל עליה חביתא דין נסך
73 – שנשפך עליה חבית של יין נסך, והיין נתן בהם טעם. שרייה רבא
74 לזבוגיה לעובדי בוכבים – התיר רבא למכור את החיטים לגוי,
75 שמתרות הן בהנאה ולא נאסרו ולא באכילה.
76 איתביה רבא בר ליואי לרבא, שנינו בברייתא, כגד שאכד בו
77 בלאים – בגד פשתן שנארג בו חוט אחד של צמר, ואין מקומו
78 ניכר, ונאסר הבגד באיסור כלאים, הרי זה לא ימכרנה לעובדי
79 בוכבים ולא יטול בגד זה ועשנה מרדעת לחמור, אבל עושה
80 אותו תכריכין למת מצוה, שבשעה שמת האדם נעשה חפשי
81 מהמצוות, ושוב אינו עובר איסור בלבשת כלאים. מבאר רבה בר
82 ליואי את קושייתו, לעובדי בוכבים מאי טעמא לא – מה טעם
83 לא ימכור בגד זה לגוי, דלמא אתי לזבוגיה לישראל – שמא
84 יבוא הגוי למכור בגד זה לישראל שאינו יודע שאבד בו כלאים,
85 ויכשילנו. אם כן הלא נמי לענין יין נסך שנשפך על חיטים, אתי
86 לזבוגיה לישראל – יבוא הגוי למכור לישראל, ויכשילנו באיסור
87 יין נסך, ולכן יש לאסור למכור את החיטים לגוי.

88 תרד (חור) רבא מהיתרו הראשון מפני קושיא זו, ושריא למיטחינהו
89 – והתיר לטחון את החיטים האלו שנפל עליהם היין, ולמפינהו –
90 ולאפות מהם לחם, ולזבוגינהו לעובדי בוכבים ולמכרו לגוי, שלא
91 בפני ישראל – כשאין ישראל רואה את המכירה, ושוב אין לחשוש
92 שישראל יקנה פת זו מהגוי, שחושב שהגוי אפאה, ופת עכו"ם אסורה
93 באכילה. אבל לא ימכור את הפת לגוי בפני ישראל אחר, שיש
94 לחשוש שהרואה את המכירה יחשוב שישראל אפה פת זו ומכרה
95 לגוי, והיא מותרת באכילה, והוא אינו יודע שבלוע בפת זו טעם יין
96 נסך.

97 הגמרא מקשה על שאסרם באכילה: הני במשנתנו, יין נסך שנפל
98 על גבי ענבים, ודיחן והן מותרות, ואם היו מבוקעות אסורות, לפי
99 שהיין נבלע בסדקיהן ואין מועילה להם הדחה. מקשה הגמרא:
100 משמע במשנה שענבים מבוקעות אין [כן], בהם שנינו שאסור
101 לאכלם אף על ידי הדחה, אבל שאין מבוקעות לא נאסרו, שאין היין
102 נבלע בהם, ודי להם בהדחה. ומכיון שהחיטים אינן מבוקעות, מה
103 הטעם שאסרם רבא באכילה.

104 מתרצת הגמרא: אמר רב פפא, שאני חיפי – שונה דין חיטים
105 מענבים, הואיל וגם כשהחיטים שלמות, אגב צירייהו כמבוקעות
106 דמיין – מפני הסדק שיש בהם הרי הם כמבוקעות, והיין נבלע בהם
107 ואסורות באכילה.

1 היה מוכר יין בקנקנים לחנונים וביניהם גם גויים, והכסף שללמו
2 הלקוחות כלל גם תשלום עבור הקנקנים, ומנהגו כך היה, הנה שפיד
3 להו חמרא לעובדי בוכבים – היה טורח ושופך את היין מהקנקנים
4 לנודות של הגויים שהיו בהם שאריות של יין נסך, ואזיל מעבר להו
5 מעברא – אחר כך היה הולך ומעביר את החנונים עם הנודות את
6 הנדר על ידי ספינה, ויהבו ליה גולפי באגרא – והגויים היו נותנים
7 לו את הקנקנים כתמורה לשפיכת היין ולהעברת הנדר. אתו – באו
8 ואמרו ליה לאפי שרב איקא מקבל שכר [את הקנקנים] עבור טרחתו
9 ביין נסך, שהרי היין נשך והנמצאות שם, והרי שכר יין נסך אסור
10 תערובת שאריות היין נסך הנמצאות שם, והרי שכר יין נסך אסור
11 בהנאה. אמר להו אביי, רב איקא נוהג כדן, משום שכי קא טרה,
12 כהתירא קא טרה – כאשר הוא טרח ביין, הטירחה היתה ביין שעדיין
13 לא נאסר, כיון שהיין לא נאסר עד שינוח בנודות, ומלאכת השפיכה
14 נגמרת כבר כאשר היין נכנס לאויר הנוד, ואז הוא עדיין מותר. ולכן
15 השכר עבור השפיכה אינו שכר יין נסך.

16 מקשה הגמרא: אף שאינו שכר יין נסך, והא רב איקא רוצה בקיומו
17 של היין נסך לאחר שנאסר, והיינו דלא נצטרו זיקן – שהנודות לא
18 יתבקעו ויצטרכו להעביר את היין חזרה לקנקנים, והלקוחות לא יתנו
19 לו את הקנקנים. ולעיל (סו). התבאר, שהרוצה בקיומו של יין נסך כדי
20 לא להפסיד את ממונו, אותו ממון נאסר בהנאה, ואם כן יש לאסור
21 את הקנקנים בהנאה. מתרצת הגמרא: דמתני פתדייהו – שרב איקא
22 התנה עם לקוחותיו, שגם אם יתבקעו הנודות לא יתן להם את
23 הקנקנים, ואם כן לא איכפת לו בקיומו. אי נמי – תירזן נוסף, דמייתי
24 פריסדקי פתדייהו – שהלוקחים מביאים איתם כלים ריקים למקרה
25 שהנודות יתבקעו ויעבירו אליהם את היין, ולא איכפת להם אם
26 יתבקעו, ויחזירו לו את הקנקנים בכל ענין.

27 מקשה הגמרא: והא קא מעבר להו מעברא – והלא הוא היה מעביר
28 את הלקוחות עם היין נסך במעבר המים, דקא טרה באיסורא –
29 ונמצא שטרח ביין נסך האסור בהנאה שהרי היה זה לאחר שהיין
30 נכנס לנודות ונאסר, ונמצא שהקנקנים שקיבל מהם הם שכר טרחה
31 ביין נסך ואסורים בהנאה. מתרצת הגמרא: רב איקא היה ממונה על
32 הספינות בנהר, והמעשה היה דאמר להו למכרויא מעיקרא –
33 שאמר לספן של הספינה זמן רב קודם שקנו אצלו, להעביר אנשים
34 אלו בחינם בכל עת שיבואו, והוא עצמו לא היה טורח, ואם כן אין
35 זה שכר טרחה ביין נסך. אי נמי – אופן נוסף, דנקיטי ביה קימרי –
36 שהיה עושה סימן של קשר, והספן ידע על פי הסימן שהם לקוחותיו
37 והיה מעבירם בחינם, נמצא שרב איקא לא טרח כלל ביין ואין זה
38 שכר על טרחה ביין נסך.

משנה

39 המשנה מבארת דין יין נסך שנתערב במאכל של היתר: יין נסך
40 שנפל על גבי ענבים שלמות, הענבים נאסרות וכשירצה להכשירם
41 לאכילה, ודיחן – ישטוף את הענבים במים, והן מותרות באכילה,
42 שאין היין נבלע בתוכם, ודי להם בהדחה. ואם היו הענבים
43 מבוקעות, הרי הן אסורות באכילה, מפני שהיין נכנס לתוך הסדקים,
44 ואינו יוצא בהדחה. ואם נפל יין נסך על גבי תאנים, או על גבי
45 תמרים, אם יש בהן כנותן טעם – שמורגש בהם טעם היין, אסור
46 הכל באכילה, ואין די להם בהדחה, מפני שהתאנים רכות והתמרים
47 עשויים קמטים קמטים והיין נבלע בהן, ואינו יוצא על ידי הדחה.
48 המשנה מביאה מעשה בדין זה: ומעשה בביתוס בן זונין שהביא
49 גרוגרות [תאנים יבשות] כספינה, ונשתברה חבית של יין נסך,
50 ונפל היין על גביהן של הגרוגרות, ושאל לחכמים, והתירו, חכמים
51 באכילה.
52 זה הכלל בדבר איסור שנתן טעם בהיתר, כל שבהנאתו כנותן טעם
53 – כל שנהנה מטעמו של האיסור, אסור לאכול את ההיתר, מפני